

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «

Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkosk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 28.

A papiros buza ellen.

(K. Ö.) Azóta, hogy Németországban eltörölték a fedezetlen határidő-üzletet gabonában, más országok is arra törekedtek, hogy a börzéről kiküszöböltsék a differenciális játék, mely a közvetlen meggyőződése szerint a gabonane-műekre természetellenes árlenyomó hatás-gyakorol.

Azon országok között, a melyek a fedezetlen határidő-üzletek ellen küzdenek, Magyarország is helyet foglal. Eddig ugyan kevés sikerrel, a mi csak azt bizonyítja, hogy a spekuláció az ország kárára még most is nagy hatalmat képvisel és egy-könnyen le nem mond azokról az anyagi előnyökről, melyeket a játék számára biztosít. Pedig megtanulhattuk Német-országtól, hogy a fedezetlen határidő-üzlet eltörlésével elérjük legalább azt, hogy a gabonaárakban megszüntetjük azokat az óriási árdifferenciákat, árhullámzást, mely a termelő és fogyasztó kárára van és csak a spekulációnak válik előnyére.

Mostanában a gazdasági egyesületek vállalkoztak arra a szerepre, hogy mozgalmat indítsanak a fedezetlen határidő-üzlet ellen. Legujabban az erdélyi gazdasági egyesület fogadott el egy határozatot, mely azt mondja, hogy az áru közbejötté nélkül lebonyolított u. n. fedezetlen határidő-üzlet vagy különbözőzeti játék lehetlenné tétessék egy olyan jogi forma által, mely nem csak a fedezetlen határidő-

üzlet kötését tiltja meg, hanem az abból származó követeléseket is semmisnek mondja ki.

Világszerte ugyanis arra a tapasztalatra jutottak, hogy a világtermés és árviszonyok között fordított viszony van. Azelőtt ugyanis úgy volt, hogy minél kisebb volt a termés, annál nagyobb volt az ár. Most fordítva van. Lássuk csak. A világtermés 1898-ban volt 760 millió, 1899-ben 720 millió és 1900-ban 685 millió métermázsa buzában. A világtermés tehát mindig kisebb lett. És az ár? Az is kisebb lett. Az amerikai piacokon ugyanis 1898-ban 8 frt 64 kr., 1899-ben 6 frt 90 kr. és 1900-ban 6 frt 72 kr. volt a buza ára. A budapesti paritásos árakat számítva, ugyanerre az eredményre jutunk!

Már most azt kérdezzük, ki az oka az árleszorításnak?

A gabonaár viszonyok alakulásánál három tényező jöhet figyelembe. A termelő, a fogyasztó és a kereskedelem. Az árleszorításnál csak a kereskedelem jöhet figyelembe. A termelő ugyanis, ha tehetné, magasabb árak elérésére törekednék. Ambár megjegyezzük, hogy az agráriusok közepárak elérésére törekednek, mely ép úgy kizárja a 6 frtos, mint a 15 frtos buzaárakat. A fogyasztónak abszolute semmi beleszólása a gabonaár viszonyok megállapításában. Hátra marad a kereskedelem.

Van legitim és illegitim kereskedelem. A legitim kereskedelem inkább szereti a magasabb árakat, mert a közvetítésből, mint a tapasztalat bizonyítja, magasabb

árak mellett nagyobb a haszna. Az illegitim kereskedelem (mely tulajdonképen nem is kereskedelem) az árak leszorítására dolgozik. Spekulál a buza áresésére. Tulajdonképen nem is más, mint pusztá spekuláció. Műveletük röviden a következő: *Eladnak kötések, nagy dűhvel és nagy mennyiségekben. A tömeges eladás leszorítja a buza árát és ezt folytatják mindaddig, míg elérkezettnek látják az időt, hogy az eladott mennyiségre fedezzék magukat, a mi annyit jelent, hogy az eladott kötések olcsóbban, alacsonyabb ár mellett visszavásárolják és a differenciát zsebre vágják.* Ez a differenciális játék, a fedezetlen határidő-üzlet.

Ezt az erkölcstelen játékot védelmébe fogadja a börze és a játékosok, mint azt az 1899-ik évi budapesti buzaring története bizonyítja, mikor a tőzsdetanács védelmébe fogadja a ring tagjait, azért, hogy a nyakunkra csődítette a világ összes szemét buzáját, mely nem csak a tavalyi, hanem az ideai termést is elérték-telenítette, milliókra menő kárt okozva az országnak.

Ellene támadnak pedig mindazok, a kik a termelés és közvetítés tisztességének védeimezői.

Hogy itt nem legitim kereskedelemről van szó, hanem erkölcstelen játékról, a fedezetlen határidő-üzlet természetéből következik. Adnak és vesznek buzát és rozst decemberben, azt a gabonát, mely csak mint a jövő aratás eredménye lesz szállítható. Hát ha egyáltalában nem lesz szállítható? Az sem baj, mondják.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Eljött az idő . . .

Írta: Stella.

— Azt kérde edesem, miért csodálkozom, hogy az a leány — aki olyan igényeket támasztott leendő házaselele iránt, a ki a szerelmet; a férfi lelkiműveltségét mint két fontos és egyáltalában nem hiányozható tulajdönt új életében nem akarta nélkülözni, aki az életről olyan himes álmokat szőtt — az a leány hozzá tudott — menni egy műveletlen, csunya, öreg, csaknem hülye emberhez, csupán azért . . . mert pénze volt.

Ez utolsó három szót éles szemrehányó tekintet kísérte, mely alatt a szép asszony, aki lassan álmódóva himbálta magát hintaszékében, mintegy feleszmélt melázásából s fejét keblére hajtvá elrejteti igyekezett arca pirulását. A szobában mély csend honolt e szavak után, melyet csak a kályhában lobogó tűz időnkinti sistergése vagy a nagy remekművű álló óra mély tikk-takkja szakított meg.

A jó barátó hátradölt az alacsony kényelmes, puha kis zsölyében, kezét összekulcsolva feje fölé emelte s fürkészőleg nézett átellenében ülő nőre, ki úgy látszott mélyen elmerült gondolataiba. Kevés szünet után folytatta:

— Igaz, hogy a vagyon a pénz sokat pótol, a kényelem, a fényűzés, a ragyogás, a szereplés a nagyvilágban, igen igen sok nő lelkét betöltik, nem hagyva ott helyet semminek a mi e szereplés, a ragyogáson kívül esik. De hogy te lehess e nő édes Lenkém, hogy a te szíved, lelked ne kívánna mást, ne vágyó nék valamely tartalmasabb, nemesebb hivatástól áthatott szerepkörre, hogy te beérnéd ezzel az üres, léha étellel, melynek egyetlen czélja a mulatság, a feltűnés vágya, azt kétlem. Nekem hiába mondd, hogy boldog vagy, hiába mutatod ragyogó arczczal drágaságaidat, mert ismerlek s tudom, hogy ennek a sok czifra limlomnak semmi értéke nincs előtted, a lelked üres, a szíved kihalt, eszmélsz, de nem élsz.

A szép asszony keblét hosszú, mély sóhaj dagasztá. Még mindig nem szólt, mit is felelhetett volna e szavakra, a Margit éles szemét úgy sem csalhatná meg, gyanuját pár üres, a boldogságáról zengett phrázissal úgy sem hátrithatná el. Aztán meg niucsen-e mindenben igaz a? Nem lát-e a szerető jó barátó szíve mélyére?

Annyira szeretett volna keblére borulni, elsírni szíve keserveit, elvesztett, szóttépett reményeit. Lelke úgy sévárgott egy kis részvétért, de hol találhatta azt? Margit kegyetlen igazságokat tárt eléje. Szavai a való, a sivar, a kietlen valóra ébresztették. Mert mi is volt az ő élete tulajdonképen? Egy nagy hazugság.

Hazudott férjének a mikor kedveskedéseit elfogadta és viszonzta, hazudott szüleinek a midőn boldogságát oly sokszor olyan ragyogó színekkel festette, hazudott önmagának, mikor azt hitte, hogy ifju szivét ez az élet kielégíti. Egy évi házassága óta, (néha, nagy ritkán) nem ritkán voltak pillanatai, midőn a kielégítetlen sziv jogait követelve előtérbe lépett, bár az új élelmód, új viszonyok, az ezekkel járó kötelességek, csak kevés időt engedhettek az önvizsgálódásra. De most a férj távollétében, midőn a társaságtól visszavonulva barátnőjével érintkezett c-upán, gyakran fölmerült előtte a kérdés, hogy ez hát az élet? Ezért küzdött, nélkülözött, türt annyit gyermekkorra óta? E kérdés szíve mélyébe volt rejtve, s nem is képzelte, hogy barátnője tekintete odáig elhat, s a féltve őrzött titkot elleszi. Büszke lelke fellázadt arra, mindent inkább eltürt, mint az emberek gunyosolyát, kárörömét, óriási önmegtágadásába került érzelmeinek ilyetén elpalástolása, de emelt fővel, mosolyogva viselte keresztjét.

— És mindezekre egy szavad sincs — kezdte ismét Margit, barátnője szótlanságát meg-sokalva. — Avagy igazat adsz nekem, hallgatásod nézeteim helyességeinek elismerése?

Lenke összeszedte magát. Nem, nem és százszor nem. Senkisé megfogja megtudni, mit szenvedek az utált élet terhe alatt, senkisé fogja még csak sejteni sem, hogy lelkem mint sóvárog egy pillanataért az üdvöt adó szere-

Beérjük mi a differenciákkal. Adnak és vesznek zabot és kukoricát decemberben, mely még nincs is elvetve. Reális üzlet ez? Avagy reális üzlet, kereskedelmi üzlet az, mikor azok adnak, kiknek egy szem gabonájuk nincs, és azok vesznek, kiknek eszük ágában sincs a vett mennyiséget átvenni?

Játék az egész üzlet, melynek az a legszomorubb oldala, hogy játékosok lépnek fel versenytársakul a termelőnek, kiknek existenciájuk függ attól, hogy mily árban értékesíthetnek.

Jogállamban ezek türhetetlen állapotok. A rendezést nem bizhatjuk a börzére, mely semmi érzékkel sem viseltetik a nemzeti termelés iránt. Ezért sürgetjük a törvényhozási beavatkozást, a fedezetlen határidő-üzletek eltörlését. Ha az ország minden gazdasági egyesülete követi a nyitrai, erdélyi stb. gazdasági egyesületek példáját és holmi Tisza István-féle javaslatokon el nem téved, akkor a siker el nem maradhat. De hát gazdáink megtanultak-e már tömörülni?

A néppárt ujévi üdvözlöte.

Az országos néppárt, — mint az Alkotmány írja — az idén is megjelenik ujév napján vezére, Zichy Nándor gróf előtt, biztosítani őt a párt türhetetlen ragaszkodásáról. Az üdvözlő beszédet az idén ifj. Zichy János gróf fogja a vezérhez intézni. A tisztelgés ujév napján délután 2 órakor lesz Zichy Nándor gróf Mária-utczai palotájában.

Ezt még kiegészíthetjük azzal, hogy ifj. Zichy János pártelnököt pedig a párttagok nevében Zichy Aladár gróf fogja üdvözölni.

Az esküdtbírók egy évi működése.

Nagy reményt fűztek a büntető jogászok az 1900. év január 1-én életbelépett új büntető perrendtartáshoz. A remények nem valósultak úgy, mint kellett volna; bár azt nem lehet állítani, hogy az életbeléptetés elhamarkodott lett volna. Be kell ugyan vallani, hogy sok tekintetben az előkészítés az új perrendre hiányos volt, ámbár az ennek következtében

beálló bajok nagyjából időlegesen. Ilyen időleges baj — mint az egyik nagynevű kriminalista Edvi Illés Károly dr. mondja — az is, hogy az esküdtbírók intézendő kérdései, valamint az esküdtbírók elnökének összefoglaló és kitanító beszéde még mindig nem jutottak a kívánatos megállapodásra.

Már pedig első sorban ezektől függ az, hogy az esküdtbírók jól működjenek. Ha a kérdések helyesen és könnyen érthetően vannak fölvetve és ha az elnök világosan, az esküdtbírók fölfogásához mértén magyarázza meg a törvényt: meglepő veridiktől alig kell tartanunk. Az új rend első évében ilyenek gyakran fordultak elő; de ennek egyik oka, a fölvetett kérdések s az elnöki fölvilágosítás hiányosságán kívül az is lehet, hogy az esküdtbírók, minthogy enyhítő körülményeket nem állapíthatnak meg, csak úgy vélték megmenthetni a vádlottat a súlyos büntetéstől, ha fölmentik. Az ily fölmentések leghatásosabb ellenszere tehát az volna, ha az esküdtbírók, miként Franciaországban, nálunk is felruháztnának azzal a joggal, hogy a rendkívüli enyhítő körülmények fönnforgását megállapítsák.

Egyébként egyes kivételeket nem tekintve, az esküdtbírók működéséhez kötött várakozások nagyrészt beváltak. Kitűnik ez egyfelől abból, hogy a legtöbb ítélet közmegnyugvást keltett és már az első fokon jogerőssé vált, másfelől abból, hogy a semmisségi panaszszal megtámadott ítéletek közül csak néhányat változtatott meg a kir. kuria.

Az osztrák bonyodalom.

A Narodni értesítése szerint az osztrák hivatalos lap december 30-ikán császári rendeleteket fog közölni, melyekkel az uralkodó a 14. §. alapján pénzügyi intézkedéseket tesz s ezek közt hat hónapi költségvetési provizóriumot is elrendel. Az osztrák helyzetről a Neues Wiener Journal egy előkelő osztrák politikai véleményét közli. A politikus többek közt így nyilatkozott: Meg vagyok győződve arról, hogy a Reichsrath kezdetben munkaképes lesz. Sőt arról is meg vagyok győződve, hogy az ugynevezett állami szükségletek, mint budgetprovizórium, ujjonozási törvényjavaslat nemcsak napirendre fognak kerülni, hanem el is lesznek intézve. De az a munkaképesség csak látszó-

lagos lesz; a mint hogy az egész parlament is csak árnyéka lesz egy igazi törvényhozó testületnek. A legkisebb hibánál az egész apparátus meg fog akadni. Hogy melyik párt fogja ezt a hibát elkövetni, azt nem tudom, de hogy valamelyik el fogja követni, — a helyzet sokkal bonyolultabb, semhogy ezt el lehetne kerülni — arról meg vagyok győződve. És akkor rögtön vége a parlament egész dicsőségének. Az is lehet, hogy a parlament ellen rendszeres és tervszerű küzdelem készül. Erre nézve már az eddigi választások is szólnak egy újmutatással. A szociálisták galicziai, morva- és csehországi vereségeinek politikai horderejét a polgári pártok szerintem nem becstűlik meg eléggé. A szociáldemokraták ezekből a vereségekből le fogják vonni a következtetéseket és egy eddig példátlan elszánt küzdelemet fognak folytatni az ötödik kuria ellen. Az államválság tehát még nem érte el a tetőpontját. Lesz még rosszabbul is, de azért nincs ok a kétségbeesésre. Az illetékes tényezők, melyek az állam sorsa fölött döntenek, kétségkívül gondosan mérlegelik a jogfolytonosság megzavarásának következményeit. Nem hiszem, hogy a múlt meghaladott terveire visszatérnek, például arra a tervre, hogy a birodalmi gyűlés képviselőit a tartománygyűlések választauák. A terv különben már készen van és csak az alkalmas személyiségre vár, a mely azt végrehajtja. Körber miniszterelnök előtt ez a terv nem ismeretlen de kérdés, hogy kedvet és erőt érez-e magában, hogy a felelőség ilyen súlyos terhét magára vegye. Nyíltan kimondva: én az államcsínyben hiszek, mely egyedül mentheti meg a helyzetet.

A ruthén akció.

A földmivelésügyi miniszter a beregmezei szolvai járásban három évvel ezelőtt szervezett véleményező bizottságnak egyelőre érintetlenül hagyása mellett, a vármegye egész hegyvidékére kiterjedő hatáskörrel a vármegye főispánjának, illetve akadályoztatása esetén Egán Ede miniszteri megbízottnak elnöke alatt véleményező bizottságot szervezett, amelynek célja lesz az állami akció érdekében szükséges intézkedésekre véleményt adni s megbízotját tanácsosai és utbaigazítással támogatni.

lemnek, hogy odaadnám ezt az egész irigyelt gazdagságot, vagyont egy kebelért, melyre dobogó szívvvel, szerelemittasan borulhatnék. Ez alatt teljesen besötétedett, s csupán a kályhában lobogó tűz, kölcsönzött némi világosságot a szobának. A falakra nagy kísérteties árnyak rajzolódtak. Margit felállt kényelmes ülő helyéből s megnyomta a villamcsengettyű gombját.

— Parancsolsz valamit — kérdé révetegen a háziasszony.

— Nem szeretem ezt a sötétséget. Olyan barátságatlan.

— Bocsáss meg édesem, figyelmetlenségemért, de egészen megfiedkeztem . . .

— Kérlek . . .

Mig a szobaleány lámpát gyújtott, a redőnyöket lebecsátotta, Lenkének ideje maradt gondolatait rendbeszedni.

— Hol állítsam fel a tea-asztalt — kérdé a szobaleány.

— Atmenjünk az ebédlőbe? — fordult a háziasszony barátújához.

— Minek mennék, — szölt Margit — itt oly kellemes, ez a kis zug kétségtelenül a legkedvesebb hely az egész lakásban.

— Itt teázunk, ide hozzon mindent, — hangzott a parancs, mely azonnal teljesítve is lett.

A gazdagon megrakott asztal csakhamar a

kályha elé helyzetetett, s midőn a leány eltávozott, Lenke meggyújtotta a borszeszt a tea-főző alatt. Pár pillanat alatt kellemes illat vegyült a szoba levegőjébe, a lámpa rózsaszín fénye, a kályha barátságos melege, a terített asztalon levő étvágygerjesztő ételek nagy befolyást gyakoroltak a háziasszony kedélyére. A pár perc előtti szomorú képek eltűntek az ifjú nő lelki szemei elől. Arczán az előbb kiállott lelki küzdelemnek nyoma sem volt, immár a nyugodt mosolygó Lenke lett ismét, olyan a minőnek mindenki ismerte. Margit csodálkozva tekintett rá.

Lenke szeretetreméltó előzékenységgel teljesítette háziasszonyi tisztét, miközben élvezettel szűrölte teáját.

— Te valóságos talány vagy — vette fel a szót újra a barátú.

— No majd mindjárt meg lesz fejtve a talány — mondta az asszony — kérdéseidre külön-külön felelek, csak azt várom be mig a teás asztalt elviszik, nem akarom, hogy zavarjanak.

A leány kényelmesen helyezkedett el karosszékében, érdeklődéssel nézett a most eléje táruló dolgok elé.

— Azt mondod édesem — kezdte Lenke vallomását — hogy egykor telve voltam illuziókkal, a szerelmet tartottam a házasság egyik föltételétül, leendő férjemet nem is tudtam

másként elképzelni, mint szellemi tekintetben sokkal fölöttem állónak, akihez, mint uramhoz tisztelettel, csodálattal kell feltekintnem, aki az erő, a férfiaság, a jellem megtestesülése. És hozzá mentem egy emberhez, aki minden egyébben bir csak az álmodott tulajdonokkal nem. Szellemileg nem áll felettem, azonkívül gyenge, beteges, öreg. E három szó magában foglalja az ellentétét a képzeltem és keresett erényeknek, oly tulajdonok, melyek egy ifjú leányra nem nagy vonzerejűek.

— Tehát igazam van . . .

— Kérlek. Csakhogy az ifjú ábrándos lelkű illuziókban élő leánynak családja van. Apja, a ki öreg keresetképtelen, a ki a mig tehette mindenét leányára áldozta azért, hogy illuziókat alkothasson magának egy előtte ismeretlen de vágyva vágyott életéről, azért, hogy kiemeljen abból a sorsból, a melyben ő élt. Anyja — a ki beteg, aki magával tehetetlen, apró testvérei, akiknek ápolásra, gondozásra, neveltetésre van szükségük.

— Ah! — hallatszott a csodálkozás a barátú ajkairól.

— Igen, csodálkozol kedvesem, te még akkor ismertél meg, midőn X-éknél nevelősködtem, s reményteljesen tekintettem a jövőbe, a mikor apám még életerős, anyám egészséges volt s az én segítségemre nem szorultak. De a viszonyok egy-két év alatt megvál-

Italmérés és ételárusítás.

A hivatalos lap tegnapi száma a következő rendeletet teszi közzé:

A fennálló gyakorlat szerint a pénzügyi hatóságoktól italmérési engedélyt nyert korcsmák, sűrűházak, bor- és pálinkamérések s általában italmérési üzletek, anélkül, hogy arra kereskedői iparigazolványt vagy vendéglői iparengedélyt váltanának, iparszerűleg ételeket és ételmi szereket is kiszolgáltatnak, illetve elárusítanak.

Míthogy ez a gyakorlat számos visszásságra ad alkalmat, amennyiben az italmérési üzletek és vendéglők üzletkörének összezavarására vezet, s ezzel az 1884. évi XVII. t.-cikkben a vendéglői üzletekre nézve megállapított rendelkezések alkalmazását sok esetben lehetetlenné teszi, s miután továbbá ez a gyakorlat törvényesnek sem tekinthető, amennyiben az italmérési engedélyek csupán szesz italok kimérésére jogosítanak s így az ételek és ételmiszerek kiszolgáltatására, mint az italmérési jogkörön kívül álló ipari foglalkozásra az 1884. évi XVII. t.-cikk értelmében külön iparigazolvány, vagy iparengedély kell, mindezeknél fogva a jelzett s helyesnek nem tekinthető gyakorlat megszüntetése érdekében a m. kir. belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök ur, s a pénzügyminiszter ur hozzájárulásával a következőket rendelem:

A korcsmárosok, bor-, sör- és pálinkamérők, az illetékes pénzügyi hatóságoktól nyert italmérési engedély alapján csupán az engedélyben megjelölt szesz italok kimérésével foglalkozhatnak; ily engedély alapján tehát semmiféle ételt, vagy ételmiszert, illetve másnemű árucikket iparszerűleg ki nem szolgáltathatnak és nem árusíthatnak.

Az az italmérő, ki az italmérésen kívül ételmi cikkeknek keresetszerű eladásával is foglalkozni kíván, tartozik e szándékát az 1884. évi XVII. t.-cikk 4. §-a értelmében az illetékes elsőfoku iparhatóságnak előzetesen szabályszerű módon bejelenteni, s illetve ebbeli üzletére iparigazolványt váltani, míg az az italmérő, ki az üzleti helyiségben, ülő vendégei számára vendéglőszerűleg ételmiszereket, s illetve ételeket is kiszolgáltatni kíván, ez üzletére az italmérési engedélyen kívül, szabályszerű iparengedélyt köteles szerezni.

Az az italmérő, ki ételek és ételmiszerek kiszolgáltatásával, e rendelet életbelépte után kíván foglalkozni, ez üzletét csak az ipar-törvény 4. illetve 10 §-ában előírt feltétel teljesítése, vagyis az iparigazolvány, vagy vendéglői iparengedély megszerzése után kezdheti meg, míg az az italmérő korcsmáros, bor-, sör- és pálinkamérő, ki ételek és ételmiszerek eladásával, illetve kiszolgáltatásával e rendelet életbeléptekor is foglalkozik, ez üzletét tovább is folytathatja ugyan, amennyiben azonban ételmiszerekkel való kereskedésre, vagy ételeknek vendéglőszerűleg való kiszolgáltatására iparigazolványa, illetve vendéglői iparengedélye nincs, e rendelet életbeléptétől számított három hónap alatt az iparigazolványért, illetve az iparengedélyért az illetékes elsőfoku iparhatósághoz folyamodni tartozik.

Amennyiben e folyamodvány a jelzett határidő alatt az iparhatósághoz beadatik, az illető italmérési üzlettulajdonos az ételmiszerek kereskedést, illetve az ételek kiszolgáltatását folyamodványok szabályszerű elintézéséig tovább folytathatja; míg az az italmérő, ki e kötelezettségének eleget nem tesz, a jelzett határidő lejártá után, a szerint, amint a fentiekhez képest iparigazolványt, vagy iparengedélyt tartozott volna szerezni, az 1884. évi XVII. t.-cikk 165. §. a) pontja vagy 158. §. a) pontja alapján megbüntetendő, s a törvényszerű bejelentés (iparigazolvány) nélküli ételmiszerek kereskedéstől, illetve iparengedély nélkül gyakorolt étel kiszolgáltatástól, vendéglői ipartól újabb büntetés kiszabásának terhe alatt eltiltandó.

Jelen rendeletet kihirdetése napján azonnal hatályba lép.

Budapest, 1900. december 15-én.

Hegedűs, s. k.

A népszámlálásról.

— A közönség figyelmébe. —

A magyar korona országainak egész területén tartandó általános népszámlálásnak foganatosításától már csak alig néhány nap választ el bennünket, miért is olvasóink tájékoztatására a következőket hozzuk tudomásukra.

A népszámlálás célja az egész országnak lélekszámát megállapítani s a népességnek mindazon viszonyait számba venni, a melyek gaz-

dasági, társadalmi, vagy bármely más közszempontból fontossággal bírnak.

Ennélfogva minden egyes polgárnak törvényes és hazafias kötelessége a nagy népszámlálási munkálatnak sikerességét tőle telhetőleg előmozdítani.

Attól sem kell senkinek sem tartania, hogy a népszámlálásból adóztatási szempontból bármily hátrány származhatnék, mert a törvény világosan kimondja, hogy a népszámlálási adatok az adók kivételénél alapul nem vehetők.

A népszámlálás akképpen történik, hogy minden házról egy-egy házigyűjtőív és az országnak minden egyes lakosáról egy-egy külön számlálólap állítatik ki, de csak a jelenlévőkről, minthogy azok az egyének, akik a népszámlálás időpontjában lakásuktól távol vannak, csak a házigyűjtőívnek erre szolgáló rovataiban vétetnek számba.

A számlálólapokat és házigyűjtőíveket a családnak bármely tagja, vagy a számlálóbiztos tölti ki, a ki e végből minden egyes házban és lakásban megjelenik.

A közügy érdekében kívánatos, hogy azok, a kik a népszámlálási kérdőpontokat maguk képesek kitölteni, ezt lehetőleg személyesen teljesítsék.

Számlálólap minden oly egyénről töltendő ki, a ki az 1900. évi december hó 31-ike és 1901. évi január hó 1-je közötti éjféli időpontjában a lakásban állandóan lakott, vagy (mint vendég, átutazó stb.) ideiglenesen ott tartózkodott (szállva volt). Azokról a csecsemőkről, a kik január hó 1-én vagy azután születnek, nem kell számlálólapot kiállítani, ellenben azokról az egyénekről, a kik az 1900. évi december hó 31-iki éjféli után halnak meg, a számlálólap kiállítandó.

Minden egyén, ki a különös körülményeknél fogva 1900. évi december hó 31-iki tartózkodásuk helyén megszámlálható nem volt, valamint azok, akik tévedésből, mulasztásból, vagy bármi okból a számlálásból kimaradtak, s erről tudomással bírnak, legkésőbb 1901. évi január hó 10-éig a községi előjáróságnál számlálólapjuk kitöltése végett jelentkezni kötelesek.

A számlálólapok kitöltésére nézve a számlálólapok utasításai irányadók. Azok, a kik az egyes kérdőpontok felől nincsenek egészen tisztában, a kérdéses rovatokat hagyják üre-

toztak. Apámnak a műhelyt fel kellett adnia, ifjabb jobb erőik jöttek a kis városba, az öreg asztalos ósdi munkáját semmibe sem vették. Beköszöntött a nyomorúság, a betegség, engem a sok baj idegessé tett, egyik családtól a másikhoz mentem, valóságos vándorzigány élet volt ez. A változatosság, az új viszonyok pillanatra feledtették a sok bajt, az egyre-másra következő csapásokat, de végre belefáradtam a küzdelembe, egy magam úgy sem segíthettem az egész családot, belefáradtam a munkába, az életbe.

— Szegény Lenkém . . .

— Ekkor jött elém Kovács Gábor. Főnökömnek jó barátja volt s csaknem naponta összejöttünk. Én soh' sem törődtem vele. Azt sem mondhatom azonban, hogy ő sokat járt volna utánnam. Jó reggelt és jó napotnál egyebet néha hetekig sem szóltunk egymáshoz. Egy alkalommal nagy vadásztársaság indult ki tőlünk, élükön a főnökömmel a ki szenvedélyvel tűzte a sportot. Mi nők elhatároztuk, hogy meglepjük a férfiakat, s délután csakugyan ki is mentünk az erdőbe. Ugy terveztük ugyanis, hogy az erdő egy ismert szép tisztán letelepszünk, főzünk egy jó gulyást, amire aztán az urakat összehívjuk. Mindnyájan örültünk a kellemes kirándulásnak, az idő gyönyörű volt, s a kilátás, az út felséges. A gymesi szoros környékén laktunk t. i. Amint utunk céljához ér-

keztünk, kissé kipihentük magunkat, s munkához fogtunk. A gulyást nekem kellett megfőzni, az asszonyok csupán egyet-mást segítettek. Roppant sokat neveltünk az ügyetlenségemen, mert egyszer az ujjam vágtam el, egyszer megégettem magam, majd a zsír futott ki, vagy a hagyma égett oda, midőn egyszerre közvetlen közelünkben hatalmas durranás s utána tompa kiáltás hallatszik. Mindnyájan a hang irányába futunk s egy sűrű bokor mögött állott kézzel ájultan találjuk Kovács Gábort. Az asszonyok a vér láttára rémülten futottak szét, csak én nem vesztettem el lélekjelenléteimet. Vizzel, kenyakkal életre hoztam, bekötöttem a sebet, kocsira ültem vele és hozzánk hajtottunk. A vasúttársaság haza került, s részvétellel összpontosultak a beteg körül. Kovács nálunk feküdt néhány napig, gyöngesége miatt nem lehetett lakására szállítani. Mikor felépült, minden bevezetés nélkül elém állt s megkérte a kezemet. Sokáig ellenkeztem, de végre is igent mondtam. A nyugalmas, gond nélküli élet, mely oldaltam, önálló részemmé leendett igen kecségetett, szüleimet, testvéreimet megmenthettem az őket már-már fenyegető inségtől. Ilyen árért csak feladhattam gyerekes ábrándjaimat . . . aztán meg Kovács szeret és én . . .

Margit lassan, kételkedően rázta a fejét:

— Te nem szereted őt, velem el nem

hitetheted, olyan nő aminő te vagy nem szerethet olyan férfit mint Kovács, az nem lehet szerelem . . .

— Nem az a lángoló heves, ifjú szerelem ez, az igaz a mi bennünket összefűz, hanem a nyugodt, a tartós szeretet, s ez az igazi boldogság, ebből nem ábrándulhatunk ki ha a mámor elmúlt, mert . . .

— És ez kielégít téged?

Margit nem felelt mindjárt, lelke mélyén ott volt a válasz, egy kétségbeesett tiltakozás, ifjú szíve jogainak megtagadása ellen. Oriási erőmegfeszítéssel leküzdötte azt, s hangja nem is remegett midőn azt mondta:

— Igen, kielégít.

— Lehet, hogy most még kielégít, de félek, hogy jön idő amikor nem így fogsz beszélni. Különbben ne adja ezt Isten! Megérdemelnéd hogy a nagy megpróbáltatástól megkíméljen sorsod.

Lenke révedezve nézett a lassankint kialakuló tűzbe, minden hamvadó fadarab egy-egy szétfoslott reményeként tűnt eléje. Midőn nagy sokára a beszélgetés után nyugodni tért, kétségbeesetten jajdult fel, hisz' az az idő immár bekövetkezett! . . .

sen s a számláló biztosnak lesz a feladata azokat az illetők szóbeli bevallása alapján kitölteni.

Minden kérdőpontra a lehető legnagyobb pontossággal kell megfelelni.

A ki a népszámlálás alkalmával tudva hamis, vagy valótlan adatokat jegyez be, vagy szóbelileg hamis, vagy valótlan adatokat vall be, vagy az adatszolgáltatás megtagadja: *kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetetik.*

Ily kihágást követ el tehát az is, a ki a számláló biztost bármi módon s akár csak megtréfálási czélból is félrevezetni igyekszik; a ki a rovatok kitöltését vagy a kivánt felvilágosítást megtagadja s mulasztását elfogadható módon indokolni nem tudja, vagy a kinek biztos tudomása van arról, hogy meg nem számláltatott és a számlálás foganatosítása végett a községi előjárásnál (városi hatóságnál) 1901. évi január hó 10-ig jelentkezni elmulasztotta.

A ki pedig a népszámlálás foganatosítását megnehezíti, az ebből származó károkat, úgy mint az esetleg szükségessé vált újabb felvételi és egyéb intézkedések költségeit viselni tartozik.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Január 9., 16. és 23. Kereskedő ifjak táncestélye a Csarnokban.
Febr. 17. Tűzoltó bál.

* **A bibornok a záróban.** Tegnap d. e. megismételték a nagy-teleki-utczai záróban a pompásan sikertült karácsonyi ünnepélyt, hogy a bibornoknak is bemutatassák. A kevés számú előkelő közönséget meglepte a kosztümök pompás kiállítása, az élőképek bámulatosan sikerült csoportjai és a remek zeneszámok. Különösen a tegnapi bemutatásnál élvezhettük teljes mértékben a zenei részt, mely a szerzőnek dr. Szemethy Gézának vezetése mellett a legfinomabb árnyalatokig pontosan lett visszaadva. Az ünnepély után szívélyesen gratulált a bibornok a zárda kiváló főnöknőjének, hogy annyi türelemmel gondossággal és áldozatkészséggel rendezte a mindenkinek jóleső ünnepélyt és örömmel időzött az angyal kosztümös apró szereplők között. Dél felé ért végét az Immaculata-intézet e kedves ünnepélye.

* **Uj czimzetes püspök.** Ő Felsége Báró Horeczky Ferencz pozsonyi prépostot cörczolari czimzetes püspökké nevezte ki.

* **A közigazgatás egyszerűsítése.** Megemlékeztünk arról az értekezletről, amelyet csütörtökön délután tartottak Nagyvárad város tanácsának tagjai Beöthy László főispán lakásán a közigazgatás egyszerűsítése tárgyában. A megállapodások között érdekes az, hogy jövőben a sürgetéseket nem írásban, hanem sommás uton szóval kell elintézni, ami által sok irka-firkát takarítanak meg. A scontros-darabok kezelése is egyszerűbb lesz. Az új rend már a jövő héten, újév napján lép életbe s így rövid időn belül meglátszik, hogy beválik-e az újítás.

* **Eljegyzés.** Dr. Diószegi Győző tenkei kir. aljegyző eljegyezte Budapesten, a karácsonyi ünnepek alatt Járossy Karla kisasszonyt, néh. Járossy Károly nagyvárad volt kir. táblabíró leányát.

* **Kinevezés.** A nagyvárad kir. ítélőtábla elnöke Tóth Béla nagyvárad lakos végzett joghallgatót díjas joggyakornokká nevezte ki s ideiglenesen a belényesi kir. járásbíróhoz osztotta be.

* **A vitás főnyeremény.** Nagy port vert fel annak idején, hogy az osztálysorsjáték 400.000 koronás főnyereményét Nagyváradon nyerték meg. Az összeg egy negyed részét, vagyis tisztán 80.000 koronát dr. Terner Béla akkor püspökfürdői orvos nyerte, de később Gyagyovszky János fürdőgondnok perrel támadta meg a nyereményt, azt állítván, hogy a negyed sorsjegy fele az ő tulajdona volt s így a nyereményből 40.000 korona őt illeti meg. Az első bíróság meg is ítélte részére az összeget, de felebbezés folytán a kir. táblához került az ügy. Tegnapelőtt tárgyalta a kir. tábla s a helyi lapok azt közölték, hogy a kir. tábla helyben hagyta a törvényszék ítéletét. Ugy látszik azonban, hogy a kir. tábla másként ítélte, amint ez a következő nyilatkozatból kiolvasható:

Helyreigazításul.

A »Nagyvárad«, »Nagyvárad Napló«, »Szabadság« és a »Nagyvárad Friss Ujság« helybeli lapok 1900. évi december 28-iki számában a Gyagyovszky-Terner között a közösen soha nem vásárolt osztálysorsjegy miatti ügyben közzétett azon értesítés — hogy a kir. tábla az első bíróság ítéletét egész terjedelmében helyben hagyta — egy szerűen nem felel meg a valóságnak, miről meggyőződést szerezhet bárki is, ha a kir. tábla ítéletét elolvassa — tehát a közlemény szándékos elferdítésen alapszik.

Egyelőre ennyit az igazság érdekében. Különbben találkozunk még Phillippinél!

Tomsek Ferencz,

Dr. Terner Béla

megbizott ügyvéd.

* **Uj katonai állások.** A közszolgálat majdnem valamennyi ágazatában azon vannak, hogy az igazgatás egyszerűsítésével és egyéb módokon apaszszák a hivatalnokok létszámát, vagy legalább utját vágják a további személyszaporításnak. Csak a hadseregben ismétlődik évről-évre az új állásoknak a szervezése. A jövő esztendőre is egy csomó minden rendű és rangú új katonatiszti állásnak a létesítését határozták el. Nevezetesen szaporítani fogják: a tábornoki kart a jövő évi május elsején s még egygyel november elsején. Főlemelik továbbá a katonai hadbiztossági tisztviselő béke állományát tíz újabb hadbiztossági tisztviselőnek az alkalmazásával (ezek közül 3 május elsején, hét november elsején lép a szolgálatba). A katonai élelmezési karnál szintén tizenegy hivatalnokkal való állományszaporítás van tervezve (hat május, öt november elsejével). A katonai területi és helyi parancsnokságoknál május elsejére tizenhárom helyi alkalmazásbeli törzstiszti állást rendszeresítenek a most alkalmazott nyugállománybeli törzstisztek helyett. A hadbírák állományait pedig, hogy még csak egy szolgálati ágat említsünk, a jövő évben egyelőre négy főhadnagy-hadbiztossal fogják szaporítani.

* **A dinamitrobbanás áldozatai.** A krassószörénymegyei Ohaba község határában elterülő Pojana nevű erdőrezsben megrendítő szerencsétlenség történt e hó 25-én. Hét szegény román családapa vesztette életét, kik saját vigyázatlanságuknak lettek áldozatai. A szerencsétlenség részleteiről az alábbi tudósítást vetjük: Janner Nikola, Prautin Tódor, Montea György, Kolitás Tódor, Radumescu Avram, Duleanu Illés és Forka Juon ohabai lakosok hétfőn kimentek a polyánai erdőirtásba, hogy a levágott törzsek töveit a földből kiszedjék. A munka azonban nagyon nehezen ment, mert a százados tölgyek gyökerei mélyen lent voltak a földben. Az említett munkások, hogy munkájukon könnyítsenek, elhatározták, hogy dinamittal fogják kirobbantani a törzseket. Másnap aztán megfelelő mennyiségű dinamitot szereztek s azzal mentek ki az erdőbe. Mielőtt munkájukat meg-

kezdtek volna, tüzet raktak és ott helyezték el a magukkal vitt dinamitot, élelmiczikket és ruhaneműt. Alig helyezkedtek el a tűz körül, hogy reggelijüket elkölsék, hatalmas durranás rázkódtatta meg a levegőt és a tűz körül ülő emberek darabokra szakgatott testrészei a levegőbe repültek. Az óriási robbanás behallatszott a községbe is, honnan a szokatlan nagy durranásra kimentek az erdőbe, hol az említett munkások eléktelenített holttesteit szanaszét hevertek, iszonyuan megcsontkítva. A hét munkás közül még csak Radumescu Avram élt, a mikor az emberek összeszaladtak, de ennek is a jobb lábát és a jobb karját szakította el a dinamit. Nemsokára azután megjelent a csendőrség is Braun Gyula községi orvossal, a ki a még életben maradt Radumescu sebeit bekötözte és elszállítása iránt gondoskodott. Radumescu kihallgatásával megállapították, hogy a szerencsétlenségnek maguk a munkások voltak az okozói s kiderült még az is, hogy a fölrobbant dinamitot a stejerlakai bányákból lopták meg a nyáron. Minthogy alapos a gyanu, hogy az ottani román lakosok között még több lopott dinamit van elrejtve, a csendőrség most házról-házra járva kutatja az elrejtett dinamitot.

* **A kath. tanítók kedvezményes vasuti jegyei.** Annak idején ismertettük Számborovszky Rezső nagyvárad kath. tanítónak indítványát a kath. tanítók kedvezményes vasuti jegyei tárgyában. Ezen indítvány következtében az orsz. tanítói bizottság nevében annak elnöke: dr. Steinberger Ferencz nagyvárad kanonok és Számborovszky Rezső elnöki titkár kérvényt és memorandumot terjesztettek a nagyméltóságú püspöki kar elé, amelyben kéri, hogy a kereskedelmi miniszterhez intézendő kérvényüket és memorandumot pártolják. Azt kéri a minisztertől, hogy a kath. tanítók is megnyerjék mindazon vasuti kedvezményeket, amelyekben az állami tanítók részesülnek.

* **Ingven kenyér a szegényeknek.** Reiser Zsigmond békés-gyulai gőzmalomtulajdonos ur, kinek városunkban a Sztaroveszky-utcán virágzó sütődéje van, a következő újév alkalmából 100 adag kenyeret ajánlott fel a biharmegyei és nagyvárad négyelet szegényei közt leendő kiosztás végett, mely nagylelkű ajánlatért az egyelet szegényei nevében előre is köszönetet mond özv. báró Gerliczy Felixné, elnök.

* **Tévedésből véresre vert emberek.** Marozsán Bálint és Landomann János napszámos emberek e hó 23-án estefelé bekopogtattak Stern J. szállitónál, ki a Nagypiacz-téren lakik, kérték, hogy adjon nekik szállást, mert fedél nélkül vannak; engedje meg, hogy az éjtelistállójában tölthessék. — Stern hajlott a kérésre, s kinyitván az istállót, beengedte a két szállás nélküli embert. Azok ott elhelyezkedtek a szénában, és a sok fáradalomtól kimerülve csak hamar álomba merültek. Ugy éjfél tájt hazajött a Stern kocsisa, Kulcsár Gyula, aki bement az istállóba, észrevette, hogy valami alakok mozognak a szénában. Rosszat sejtve vasvillát ragadott és a két embert összevissza verte, azt híven, hogy tolvajokkal, vagy betörőkkel van dolga. — Az álomból felvert emberek megsérültek s mikor már értésére tudták adni a buzgó kocsisnak, hogy miképen kerültek az istállóba, már akkor az véresre verte őket, úgy, hogy mindkettőt a közkórházba kellett beszállítani.

* **A kelet-ázsiai hajórajhoz tartozó egyének magantevelésének portómentessége.** Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Ő nagyméltósága folyó hó 17-én 89018/1900. sz. rendeletével a »Kaiserin und Königin Maria Theresia«, »Kaiserin Elisabeth«, »Aspern« és »Zenta« hadihajókból álló kelet-ázsiai hajórajhoz tartozó egyénekhez intézett s azoktól eredő nem ajánlott levelekre és levelezőlapokra portómentességet engedélyezett — Az egyes levél súlya a 70 grammot meg nem haladhatja.

— A magyar korona országából eredő ily leveleken és levelezőlapokon a címzet nevét, szolgálati rangját, vagy szolgálati alkalmazását, valamint a hadihajó nevét, melyhez a címzett tartozik, pontosan ki kell tenni, azonfelül a címdalra a »Tábori posta« szót kell szembe-ötölten feljegyezni. Nagyváradon, 1900 december 21-én. A hivatalos másolat hitelül: *Glodiák* Ágoston pt. segédellenőr, kiadóhivatali főnök.

* **Széchenyi gróf az iparegyületben.** Az Országos Iparegyesület iparpártolási szakosztálya ma délután ülést tartott, a melynek fő-tárgya a báró Atzél Béla halála által megüresedett szakosztályi elnöki állás betöltése volt. Matlekovics Sándor végrehajtó bizottsági elnök *Széchenyi* Imre grófot ajánlotta meleg szavakkal az elnöki tisztre. *Széchenyi* gróf, akit küldöttség hozott ezután az ülésre, beköszöntő beszédében körülbelül a következőket mondotta: »Nem tudja minek köszönheti a választást, melyet kiváló megtisztelésnek vesz. Egész öszintén bevallja, hogy az ipar terén nem szakértő. Ezen a téren igen kevés tapasztalattal rendelkezik, nem szolgálhat mással, mint egy kis jóakarattal és azzal a meggyőződéssel, hogy az iparpártolás terén sokat lehet tenni. Az iparpártolás eszméjének megvalósításához két feltételt tart szükségesnek. Az egyik az, hogy a magyar közönséget rábirjuk arra, hogy egyforma feltételek mellett azt az iparcikket vegye, ami magyar. A másik feltétel az, hogy oly magyar iparterméket kell termelni, mely megállja a helyét. Ha meggyőződik arról, hogy bármelyik feltétel meg nem valósítható, akkor egy óráig sem marad tovább ebben az állásban. De reméli, hogy éppen ennek az egyesületnek a működése következtében annyira fejlődtek a viszonyok, hogy az iparpártolásnak mindkét feltételét meg lehet teremteni. Örömmel vállalja el ezt az állást még azért is, hogy ő, aki az agrárius táborhoz tartozik, megcsejfolja azt a ráfogást, hogy az agráriusok ellenségei az iparnak.

* Gondos feleség.

— De, férjcském, ezen a fényképen csak egy gomb van a kabátodon.

— Hál' Istennek, csakhogy végre észrevetted. Ezért csináltattam a fényképet.

* **Előléptetések a honvédségnél.** A *Rendelési Közlöny* legutóbbi száma közli a tartalékos honvéd-hadapródok és volt egyévi önkéntesek előléptetését. A helybeli honvédszerekek állományában a következők lettek előléptetve:

Jóna Endre, *Nogáll* Imre, *Pápai* János, *Kiss* József, *Schön* Sándor, *Pauker* Ferencz *József*, *Butyiri* Flórián, *Török* Gyula, *Bürner* Sándor, *Sóler* Viktor, *Herrmann* Aladár, *Adamovsky* Péter, *Farkas* Lajos, *Gábor* Áron, *Jörös* Endre, *Mády* János tartalékos hadapród tiszthelyettesek tartalékos hadnagyokká a 4-ik gyalogezredben:

Cseke Miklós, *Király* Tibor, *Görpey* László, *Vögerl* Agoston és *Bay* István tartalékos tisztekké a 2-ik huszárezredben.

A volt egyévi önkéntesek közül tartalékos tiszthelyettesekké a következők léptek elő: *Binder* Károly, *Tóth* Vilmos, *Brenner* Mihály, *Barna* László, *Sebestyén* Gyula dr., *Bulecza* György, *Zseltvay* János, *Kovács* Elemér, *Fászkán* Sándor, *Vig* Károly, *Kápolnai* István, *Szih* Vilmos és *Kelemen* Béla, a 4-ik gyalogezredben. Gyógyszerész-járulnokokká *Czopell* Ernő, *Papp* Dezső, *Resojszky* Emil dr., *Úriik* József, *Schönfeld* Lajos, *Billera* Zoltán, *Pohl* Jenő és *Bálint* Lajos egyévi önkénteseket és gyógyszerész-gyakornokká pedig *Lehrer* Alfrédet nevezték ki.

* **A cárnak még 36 éve van.** Ezt állapították meg egy babonás ceremónián, mely egy orosz lap leírása szerint a következőképp ment végbe: Meggyujtanak bizonyos számú gyertyát és ahány szál hét óra múlva égve marad, annyit tesznek ki a hátralevő évek

számai. Ha egy ujszülött életkorát akarják megtudni, száz viaszgyertyát gyujtanak meg és minden további tíz esztendő után öt gyertyával kevesebbet. A cázáért, minthogy 32 éves, csak 85 gyertyát gyujtanak meg a Szent Miklós-templom egy istentiszteletén. Az asszonyok leterdéltek az oltár elé és buzgón imádkoztak a Szűzanyához, hogy minél hosszabb életet adjon beteg uralkodójuknak. A gyertyák közül egyik-másik kialudt. Egyszer, amint az egyik altót erősebben becsapták, a keletkezett légáramlat már-már azzal fenyegetett, hogy kifújja az égő gyertyákat. De szerencsére nem történt baj, mert 7 óra múlva még mindig 36 gyertyaláng pislogott. Ezek szerint tehát az orosz cázár még harminczhat esztendeig fog élni.

* **Lopás a Nemzeti Szalonban.** Még a karácsonyi ünnepek alatt lába kelt egy értékes műtárgynak a Nemzeti Szalon kiállításából. A lopást azért nem vették előbb észre, mert az ünnepek alatt rengeteg közönség járt a kiállításon, most azonban a Szalonelnöke megtette már a följelentést is a rendőrségen és lehet, hogy a vakmerő tolvaj csakhamar kézre kerül. Ma reggel ugyanis a takarító szolgák azt jelentették a Szalon műtárosának, hogy a bejárattól alig tíz lépésre lévő kiállító-asztalról hiányzik egy váza. A zománézos Rappaport-féle nagy váza, mely akkora lehet, mint egy kis pálinkás-hordó és a mely egy másikkal együtt szabadon állott az asztalon, semmi keresésre sem volt megtalálható. Így azt kellett föltenni, hogy ellopták. A műtáros és az igazgató csak megerősítették a szolgák állítását. Kizártnak látszik, hogy a váza másképp került volna el helyéről, minthogy valaki a látogatók közül magával vitte. Karácsony mindkét délután és estéjén igen sokan látogatták a Nemzeti Szalon kiállítását és csakis így volt lehetséges, hogy egy mindenesetre nagyon vakmerő tolvaj a tolongásban odább állott az edénynyel. E közben el kellett haladnia két szolgáló előtt is, kik az ajtónál álltak. Hogy ezek nem vették észre, a lopást, csak úgy magyarázható, hogy a tolvaj nő volt, kinek a bő ruhájában a meglehetősen nagy vázát el lehetett tüntetni. A Nemzeti Szalon igazgatósága megtette a jelentést a rendőrségnél, mely megindította a nyomozást. A tolvaj semmi esetre sem adhat könnyen tulzsákmányán, mert a műtárgyra nagyon is könnyű ráismerni.

* **Ős-Budavára felszámol.** Ős-Budavára részvénytársaság január 13-ikára közgyűlést hirdet. A gyűlés tárgya: az igazgatóság leköszönése és a társaság feloszlása és felszámolása iránt való határozathozatal. A társaság 1899—1900. évi mérlege 19.974 forint nyereggel záródott, a legutóbbi mérleg pedig már 66.750 korona veszteséget tüntet fel.

* **Gyilkosság szerelemföltésből.** Karácsony éjjelén. Szent-Andráson nagy lövöldözést vittek végbe az éjféli miséről kijövő legények, s ennek a lövöldözésnek egy vagyonos családnak az ifjú legény-sarja áldozatul esett. Mindenki azt hitte, hogy a szerencsétlenség véletlenül történt és csak most, hogy a királyi ügyész és a vizsgálóbíró a kezükbe vették az ügyet, derült ki, hogy szándékos gyilkosság történt. A szomorú eset részletei a következők: Szonya Mihály odaváló lakosnak van egy viruló szép leánya, Agnes, a ki után bolondul a falu fiatalasága. De legjobban bolondul a leány után Tüskés József, a kinek a szerelmét viszonozta a szép leány. A leány szülei nem ellenezték, hogy Tüskés a házukhoz jár, a leányt azonban megszerette Kuljn Imre is, a falu legnagyobb polgárának a fia, a ki a leányt meg is kérte. A leány szülei megörültek a gazdag kérőnek s mivel a leány sem idegenkedett a szép legénytől, megtörtént az eljegyzés is. Tüskés Józsefnek ez idő óta nem lehetett szavát hallani. Magába zárkózott lett s kerülte az embereket. Karácsony éjszakáján Tüskés is elővette régi rozsdás pisztolyát s azt előbb puskaporról, majd

pedig ólomdarabokkal megtöltötte s aztán a pisztolyt zsebre vágva, elment az éjféli misére. Az isteni tisztelet után a legények egy csoportban jöttek ki a templomból s kün megvárták, a míg a leányok is kijönnek, miközben, szokás szerint, lövöldöztek. Tüskés is a legénycsoportban volt s észrevétlenül Kuljn háta mögé került, hol elővette pisztolyát s mintha a pisztoly kakasával babrált volna, a pisztolyt elsütötte s az ólomdarabok Kuljn fejébe furdóttak, úgy hogy a fiatal legény pár percnyi kínlás után meghalt. Mindenki azt mondta, hogy a szerencsétlenség véletlenségből történt csak a vizsgálóbíró nem akarta azt elhinni s a vallatás során aztán beismerte Tüskés, hogy szándékosan lőtte le Kulint, hogy bosszút álljon szerelmeért.

Igazságszolgáltatás.

Sikkasztó díjok. A Nagyvárad városi járásbírósnál volt alkalmazva mint díjok *Goldenthal* Béla, kit kíségetőként mint jegyzőkönyvvezetőt alkalmaztak tárgyalásoknál. A beléje helyezett bizalommal azonban visszaélt, mert a bélyegeket, a miket fel kellett volna ragasztani a jegyzőkönyvekre, elsikkasztotta s potom áron eladta. De turpissága nem sokára kiderült, s feljelentést tettek ellene. A tegnap megtartott főtárgyaláson a kir. törvényszék tekintetbe véve vádlott fiatal korát, csak sikkasztás vétségében mondta ki bűnösnek s *14 napi fogházra* ítélte. Vádlott, a ki különben most a 37-dik ezrednél szolgál, az ítélet ellen felebbezett.

Békecsókkal elintézett per. Ritka jelenet folyt le tegnap a nagyváradi kir. törvényszék egyik bünygyi tárgyaló termében. Békecsókkal nyert befejezést egy per, a melyben vádlotként *Csádi* Mihály csatári szolgáló, mint károsult pedig *Högye* Gábor paraszt gazda szerepelt. Csádi az utóbbinál mint béres szolgált, s midőn ideje kitélt, hogy úres kézzel ne távozzék, gazdájának egy aranygyűrűjét is magával vitte. A gazda a lopást észre vévén, a hűtlen cseléd ellen feljelentést tett. A tárgyaláson a szolgáló bevallotta bűnét, s gazdájának kezét megcsókolva kért bocsánatot tőle. A jószívű gazda megbocsátott neki, s homlokon csókolva a megtérő bűnöst, elállott a vádtól, mire a kir. törvényszék felmentő ítéletet hozott.

A braganzai herceg váltója. Megírtuk, hogy a tábla megváltoztatta a törvényszék határozatát, azt, melylyel a törvényszék *Lefkovits* Lukács Máttyás és *Varga* Antal pénzügyőröket hatezer korona óvadék ellenében ideiglenesen szabadon bocsátotta. A tábla tizezer koronában állapította meg az óvadék összegét, de sem Lukács, sem Varga nem tették le a tizezer koronát s így a tábla végzése jogerőre emelkedett. Most azután *Bakonyi* Kálmán új tárgyalási elnökhöz kerültek az iratok, aki január első hetére tüzte ki az érdekesnek ígérkező bűnpör tárgyalását.

Megvert öregasszony. Nagyon betalált nézni a boroskancsóba *Petrus* Demeter dubricsai lakos, ki a tavaszon korcsmából hazajövet egy elébe került öreg anyókat, *Bohus* Illésnért úgy megverte, hogy annak sérülése husz napon tul gyógyult be. — Midőn e miatt a kir. törvényszéken tegnap felelősségre vonták, azzal védekezett, hogy a nénikét az ő portáján találta s e miatt jött annyira dühbe, hogy megverte a védtelen öregasszonyt. Persze ez az egész mese volt, mert sértettnek esze ágában sem volt a *Petrus* portájára menni.

A kir. törvényszék enyhítő körülménynek tudva be, hogy vádlott tette elkövetésekor ittas állapotban volt, súlyos testi sértés büntettségére ítélte *Petrus* Demetert, ki az ítélet ellen felebbezett.

SPORT.

Nagy vadászat Pocsajban. Erdekes és jól sikerült vadászatot rendezett a pocsaji vadásztársaság, a melyen nagy számmal voltak a vendégek is. A rendezés gondjait *Körffy Ferencz* vállalta magára s annak derekasan meg is felelt. Részt vettek a vadászon Amon Károly, Asbóth Andor, Beöthy Dávid, Bögler Gyula, Cseresznyés Béla, Dobozy Kálmán, Fülöp András, Horváth Andor, Jakó Odön, Körffy Ferencz, Körffy Lajos, Lovász Sándor, dr. Móricz Ernő, Móricz Géza, Péchy Kálmán, Péchy István, Péchy Péter és Weiserschütz János. Terítékre került 207 nyul, 3 róka és több más vad. Legjobban kedvezett a szerencse a vadászat rendezőjének, *Körffy Ferencz*nek, aki 26 nyulat és 3 rókát puffantott le. A vadásztársaság a vadászat befejezésével *Körffy Ferencz*nek volt szívesen látott vendége, hol, gazdag vacsora mellett kedélyesen elmulattak.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Légyott előtt (először), Parasztbecsület.

Vasárnap:) délután Kis szökevény.
) este Felhő Klári.

A bagdadi hercegnő.

Ifj. Dumas ismert eszközeivel: tévedt és tévedtnék látszó nők, becsületes csábítók, no meg az elmaradhatlan rendőrök és rendőrök segélyével egy gyermek sírása által oldja meg a Bagdadi hercegnőben azt a megoldhatatlan problémát, hogyan lehet a végleg feldúlt családi boldogságot ismét helyreállítani? A gyermek és anyasírás megadja hozzá a kellő érzelmes akkordokat s a végén néhány hálálkodó és boldog szó elhangzása után mi is szinte megkönnyebbülten távozunk a színházból. Mennyi erő van egy gyöngye gyermek sírásában! (De legtöbbször csak a színpadon.)

Paulayné (Lionette) ismét teljesen erejénél volt. Lionette lelkének ellentétes indulatait, heves kitöréseit, majd az anya ellágyulását egyforma művészettel játszotta. Tegnapi kitűnő játéka hathatott *Deési-re* (Jean de Hun) is; erővel, érzéssel adta szerepét s ha eddigi felépéseiben több szorgalmat tanusítva, több rutint szerzett volna, akkor bizonytalán több sikere is lett volna. Így nagyon látszott rajta, hogy csak erre a szerepére készült igyekvéssel s különösen, hogy nem igen mozog elég fesztelentül. Igyekvését tapsokkal és kihívásokkal jutalmazták.

Könyves Jenő (Nouvardy) nyugodtan játszott; szerepét igen helyesen fogta fel, mikor a nyugalomra fektette a fősúlyt. De már a rendezésben nem a nyugalom a fődolog s ha valahol annyi a pihenő szereplő, mint a tegnapi első felvonásban, azt már nem nyugalomnak, hanem unalomnak nevezik.

A három főszereplő mellett említést érdemel *Bognár János*, valamint *Szilágyi és Bérczi* az utóbbiak közül *Szilágyi* kis szerepében jól tudta a pauzákat kitölteni, a mihez *Bérczi* nem értett; *Bérczi* egyébiránt különb maszkot is szerezhett volna magának, meg valamivel jobb ruhát. Kisebb szerepe volt még *Somogyi Bélának* és *Rákossy Gáspárnak* is.

K. A.

Szilveszter és újév a színházban.

Szilveszterkor, az év utolsó napján kivételesen fél órával később, 1/28 órakor kezdődik az előadás. A *Színházi képtelenségek* című kacagató bohózat kerül színre, melyben a társulat legjelesebb erőinek jutnak kiváló szerepek. — **Újévkor** két előadás lesz, *délután* Planquett bűbajos operettje a *Kornevillei harangok* kerül előadásra *este* pedig egy Mátyás király korabeli kedves, régi történeti vígjáték, a *Mátyás diák vagy a czinkotai nagy itcze*.

Székely Irén elszereződött. Egyik kolozsvári lapban olvassuk a következőket: Székely Irén, a kolozsvári Nemzeti Színház primadonnája, elszereződött. A mint értesülünk, a művész már napokkal ezelőtt aláírta *Somogyi* igazgatóhoz a szerződést, mely őt Virágvasárnaptól kezdődőleg egy évre a nagyváradi színházhoz köti. Székely Irén elszereződését bizonyára sajnálattal veszi tudomásul a kolozsvári közönség Székely Irénrel tárgyalt *Megyeri Dezső* is, de nem tudott a művészével megegyezésre jutni.

Vasárnapi előadások. Vasárnap *délután* az énekes személyzet elsőrendű tagjaival a nagy sikereket ért, látványos operett: a *Kis szökevény* kerül színre. *Este* egy kedves, ismert népszínművet elevenítenek föl: *Felhő Klári* fo, ja viszontlátni a közönség kitűnő szereposztásában.

A mai előadás. A *Parasztbecsület* mai, nagyon érdekesnek ígérkező reprize kapcsán mutatják be színházunkban *Sas Ede* pályanyertes színművét, az egy fölvonásos *Légyott előtt*-öt, melynek nagy sikere volt a szegedi színházban. A darabra élénk gonddal készült a drámai személyzet, melynek elsőrendű erői vesznek részt az előadásban. A *Légyott előtt* Mascagni operáját fogja megelőzni. A darab főszerepeit E. Kovács Mariska (Bodvainé), Szohner Olga (Krupkáné), Peterdy Sándor (Zsarkovic kapitány), Szarvasi Sándor (Feldeck őrnagy), Balla Kálmán (Bártfay aljegyző), Fűredi József (Bártfay főjegyző), Könyves Kálmán (Bodvai) és Bérczi Gyula (Krupka vállalkozó) játsszák. — A *Parasztbecsület* Turiddu szerepében egy kiváló tenorista: *Revedin* Gyula fog bemutatkozni a nagyváradi közönségnek. A többi szerepei az operának így oszlanak meg: Santuzza — Székely Anna, Lola — Forrai Ferik, Lucia — Lányi Edit, Alfio — Pintér Imre. Mindkét darabot maga *Somogyi* igazgató rendezte.

MULATSÁG.

Kereskedő ifjak táncestélye. A »Nagyváradi kereskedő ifjak« saját körük pénz-tára javára, a »Kereskedelmi Csarnok« nagytermében 3 egymást követő szerdán, vagyis 1901. január hó 9., 16. és 23-án, házias jellegű zártkörű táncestélyt rendeznek. Fischer Emil, díszelnök, Benjámin József elnök, Schön Illés alelnök, Luy Endre alelnök, Weisz Mózi jegyző, Ifj. Voszka Ferencz titkár, Michelstädter Sándor pénztárnok, Kohn Benő ellenőr, Silberstein Arnold ellenőr, Kovács Andor háznagy, Benedek Béla cigányvajda. Kezdeté 9 órakor. Belépti díj hölgyeknek 1 kor., uraknak 1 kor. 50 fill.

Tűzoltó bál. A nagyváradi önkéntes tűzoltó egyesület részéről már serényen folynak az előkészületek a farsangi ideyén megtartandó *tűzoltó bálra*, a melyre nézve már is érdekes részletek szivárogtak ki a bizottság előkészületeiről. Az 1901. évi február hó 17-ik napján a »Fekete Sas« nagytermében megtartandó bálon: »Szépség verseny«, *jutalom díj kiosztás*, az álarczosok között; *nyeremény tárgyak kiosztása a látogatók között*. Ezen kívül nagy és érdekes álarczos csoportozatok bemutatása, melyek programjába: a »Ni Hung Csüing chinai császár bevonulása Peking és Nani-

king-városokba. Az érdekes csoportozatok rendezését, mint hírlik, színházunk egyik jeles tagja vállalta magára és a jelmezeket *Somogyi* színiigazgató szíveségéből állandó színházunktól szerzik meg.

ZENE ES MŰVESZET.

A »Zenélő Magyarország« zongora és hegedű zeneműfolyóirat most január elsei I. füzetével XIII. évfolyamát kezdi. A mindenütt kedvelt zeneműfolyóirat 1901-ik évi I. füzeté a következő érdekes darabok közli: I. Lengyel Miska »Ujságíró csárdását« 3 magyar dalból összeállítva. II. Heintz A. »A szép orosz leány« Polka mazurkáját. III. Barna Izsó »A férfi mind ledér« Betét dalt a »Diákkisasszonyok« operettéből. Minden száma hasonló gazdag tartalommal jelenik meg a »Zenélő Magyarország«-nak. Évenként 24 füzet, minden füzet 10—10 oldal hangjegy tartalommal a legjobban megválasztott kiváló sikerű zenemű ujdonságokból összeállítva. 242 oldal tartalomért 12 korona, félévre 12 füzet 120 oldal tartalomért 6 korona, negyedévre 6 füzetért 3 korona az előfizetés. Előfizetheti az 1901. évi VIII. évfolyamra a »Zenélő Magyarország« (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában, Budapest VI. Csengery-u. 62. sz., honnan megismerésre mutatványfüzetet bárkinek ingyen és bérmentve küldenek.

REGÉNY-CSARNOK.

A szeretet angyala.

Irtá: Lázár Gyula.

24.

— Igen, de mégis feltűnően sokáig várokozta magára.

— Sebaj, anyám, azzal a pár órai kínos várakozással felér Kövesd virányos környéke, hol nemsokára leányod mesés szépségét regélnék a vad virágok.

— Lásd, te kedves gyermek, mily boldogságot szerzettél magadnak. Megpukkadtak leánytársaid irigységükben, — mondá Dabronczyné hizelegve s megsimogatta leánya örömsugaras arcját.

— Kövesd urnője! Nemde kellemesen hangzik, anyám? Büszkélkedett Magda s Annuskára gondolt... Szemei a sikeresen befejezett ördögi boszu sugarait lövelték... elfordította arcját anyjától, maga akarta élvezni egyedül a kábító gyönyört... Dabronczyné mit sem tudott leánya boszujáról... Magda csak annyit mondott anyjának, hogy jól megfontolta egykori szavait, és Ivánnak fokozatos szerelem-fejlődéséről értesítette, de azt, hogy a csábítás boszujából indul ki, magába zárta, félt, hogy anyja az ügyesen szőtt szálakat összekuszálja.

— Mennyire meglepi majd a hír atyádat, Magda.

— Azt hiszem, örvendeni fog leánya boldogságán.

— Minden bizonynyal; de meg aztán jól esik neki az a tudat, hogy folytonos jólét van biztosítva számára az általa annyira kedvelt Málnafalvy birtokon — és mindezt neked köszönhetjük, aranyos gyermekem. De beszéld el már, mi a története ezen szakadozott szívnek, — mondá az asztalon fekvő szívre mutatva: megígérted, hogy nem titkolsz előttem semmit, de nem is volna szép tőled, ha anyádhoz bizalmatlan volnál.

Magda élénk színekkel lefestette kíváncsi anyja előtt a szív történetét s így fejezte be szavait:

— Meg vagy velem elégedve, anyám?

— Hallatlan tapintatosság, kimondhatatlan ügyesség, szép gyermekem — szól Dabronczyné ujjongva. Megérdemled a boldogságot, ... hanem felelj őszintén, nem rokonszenvezel Ivánnal bensőleg?

Magda nevetett s nem is nézve anyjára úgy felelt:

— A fő az, anyám, hogy nem fogok leszálni a polczról; minden egyéb mellékes. Iván szereti

idővel talán én is megszeretem. Tudod, hogy az érzelmeim változnak. Eddig rajongtam a magas nivóért, ez töltötte el szívem minden zúgát: célomat elértem, van hely tehát most már szívemben, a melybe, ha Iván beférközhetik, az ő szerencséje lesz.

Ezután Magda az ablakhoz lépett, felnyitotta s kitekintett a nyirkos légbe. Mintha lódogást hallott volna, mely folyton közeledett s kiáltá: Iván jön, Iván jön.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK

Kohl Medárd a pápánál.

Róma, decz. 28. (Saj. tud. táv.) A pápa ma Kohl Medárd püspököt kihallgatáson fogadta.

Kérvény a királyné koporsóján.

Bécs, december 28. (Saj. tud. táv.) A kapuczinusok templomában Erzsébet királyné koporsóján ma egy kérvényt találtak Ő felségéhez czimezve, rajta e felirással: »Legnemesebb királyné, légy szószólóm!«

Felmentés ügyészi indítványra.

Deés, decz. 28. (Saját tud. táv.) Schin Márton kereskedő néhány hóval előbb egyik korcsmában üldögélvén, 3 huszár megtámadta, kik közül ő az őrmestert agyonütötte, a másik huszárt pedig erősen megsebezte védekezés közben. A ma megtartott tárgyaláson az ügyész elejtette a vádat, mivel önvédelem forgott fönn, s ennek alapján a kereskedőt felmentették.

A porta sajnálkozása.

Konstantinápoly, decz. 28. (Saját tud. táv.) A porta sajnálkozását fejezte ki Bunsen angol ügyvivőnek a makrikeuji löportoronynál történt támadás miatt és megígérte, hogy teljes elégtételt ad neki. Bunsen és kísérei nagyon közel mentek a löpormalomhoz, a melybe tilos a bemenet. A török örök durván kényszerítették őket, hogy lovukról leszálljanak és velük a parancsnokhoz menjenek, a ki azonban rögtön szabadon bocsátotta őket.

Harcz egy vendéglőben.

Budapest, decz. 28. (Saj. tud. táv.) A Gát-utcán, egy kis vendéglőben ma éjjel valóságos harc folyt le három detektív és három betörő között. A detektívek le akarták tartóztatni a három gazembert, ezek azonban ellenállottak, s Beck István detektívet életveszélyesen megsebesítették.

A betörők közül egyet, Blasinger Vilmost sikerült bekisérni a főkapitányságra, a másik kettő azonban Nagy Vilmos és Taschner György elmenekültek.

Nagy szerencsétlenség a Tiszán.

Budapest, decz. 28. (Saj. tud. táv.) A Tiszán, Csurogközség mellett ma délután egy csónak felborult s a rajta levő 34 munkás közül hatan a vízbe haltak.

Leiningen gróf fia meghalt.

Budapest, decz. 28. (Saj. tud. táv.) Gróf Leiningen Ármán nyugalmazott honvédszázados s vízszabályozási biztos, a nagy vértanu fia, ma 52 éves korában a fővárosban elhunyt.

Vilma királynő férjhezmenetele.

Hága, december 28. A második kamara bizottságának a királynő házasságára vonatkozó törvényről szóló jelentése konstatálja, hogy az egész ország helyesli ezt a házasságot és méltányolja Henrik mecklenburgi hercegnek azt a kívánságát, hogy németalföldi állampolgárrá lesz. A bizottságnak több tagja szükségesnek találta, hogy 100,000 frtnyi évi jövedelem biztosítsék neki és azt kívánta, hogy a bizottság indítványt nyújtson be erre vonatkozólag. Más bizottsági tagok helyén nem valónak és az alkotmánnyal ellenkezőnek találták ezt az indítványt, mert tartós kritikát idézne elő, a mely hátrányos volna a monarchiára nézve. (M. T. I.)

A magyar szőlőtoke kitiltása Ausztriából.

Bécs, december 28. (Saj. tud. táv.) Az osztrák földmivelésügyi miniszter a nála tisztelgő alsó-ausztriai és stájerországi küldöttségnek kijelentette, hogy egy év múlva meg fogja tiltani a magyar szőlőtokeknek Ausztriába való bevitelét.

Lázadás az Elefántesontparton.

Páris, decz. 28. A Siécle jelentése szerint a gyarmatügyi miniszterium azt a hirt kapta, hogy az Elefántesontparton a benszülöttek között komoly lázadás ütött ki. A francia helyőrség megerősítésére két század tengerészgyalogságot küldtek ki az Elefántesontpartra. (M. T. I.)

Zemplénmegye közgyűléséből.

Budapest, decz. 28. (Saját tud. táv.) Mint telegrafálják, Zemplénmegye legutóbbi közgyűlésén Molnár főispán elnöklésével tárgyalták a nagy inséget, a mely Sztropkon mutatkozik, s az ott felállítandó Kossuth-szobor javára 20.000 koronát szavaztak meg.

A monakói fejedelem válik.

Budapest, decz. 28. (Saj. tud. táv.) A maérkezett táviratok megerősítik azt a hirt, hogy a monakói fejedelem és neje között, utóbbinak hűtlensége folytán annyira feszült lett a viszony, hogy az elválás bizonyosra vehető.

A boxerek megbüntetésére.

New-York, december 28. Egy mai keletüi pekingi távirat szerint tegnap az amerikai csapatoknak egy része elment Pekingből, hogy megbüntesse azokat a boxereket, a kik Pekingtől keletre egy faluban elégették a keresztény benszülötteket. (M. T. I.)

A kínai udvar és a követek.

New-York, decz. 28. Pekingből táviratoztak, hogy Csing herceg és Lihungcsang hirt kaptak a császártól. Csing meglátogatta Lihungcsangot és egy óránál tovább beszélgetett vele. Hir szerint az udvar komolynn ellenzi az erődök lerombolását és állandó követségi védőőrségek tartását, mert a védőőrségek az udvar nézete szerint mindenkor eléggé megerősíthetők. Védőőrségeket csak azért kívánnak, hogy magát az udvart fenyegethessék. Csing és Lihungcsang a tanácskozáson elhatározták, hogy mielőtt újra összeülnek a követekkel, még egyszer érintkezésbe lépnek az udvarral. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, decz. 28.

Osztrák hitel	— — — — —	671.75
Magyar hitel	— — — — —	680.—
Allamvasut	— — — — —	670.25
Rimamurányi	— — — — —	485.—
Magyar jelzálog	— — — — —	482.—
Salgótarjáni	— — — — —	— — —
Wagon-kölcsön	— — — — —	— — —

Határidők.

Budapest, decz. 28.

Buza októberre	— — — — —	7.66
Buza áprilisra	— — — — —	7.47
Tengeri	— — — — —	4.91
Rozs ápr.	— — — — —	7.27
Zab ápr.	— — — — —	5.86
Káposzta, reposs, aug.	— — — — —	— — —

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. decz. 28-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	97.75
Magyar koronajárdék	— — — — —	98.05
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,0%	— — — — —	100.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,0%	— — — — —	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	99.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	92.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	— — — — —	98.85
Horváth-szlavónföldtehermentesítési kötvény	— — — — —	92.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	166.50
Tiszaszabályozás s z e g e d i s o r s j e g y k k ö l c s ö n	— — — — —	139.50
Osztrák járdék papirban	— — — — —	98.25
Osztrák járdék ezüstben	— — — — —	98.—
Osztrák járdék aranyban	— — — — —	98.—
Osztrák korona járdék	— — — — —	98.50
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	185.—
Osztrák magyar bank részvény	— — — — —	16.95
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	678.50
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	670.—
Párisi vista	— — — — —	95.75
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	— — — — —	19.14
Németbirodalmi márka	— — — — —	117.60
London vista	— — — — —	240.20
20 márkás arany	— — — — —	28.52

Szigligeti- Színház.

Folyószám 75.

Idénybérlet 78 sz.

Nagyváradon, szombaton, 1900. decz. 29-én
LÉGYOTT ELŐTT.

Szinmü.

Ezt követi:

Parasztbecsület.

Opera.

S Z E M É L Y E K :

Alfio, fuvaros	— — —	Pintér Imre
Lola, felesége	— — —	Forrai Ferike
Santuzza, Alfio huga	— — —	Székely Anna
Turidu	— — —	Revedin Gyula ur
Lucia, Turidu anyja	— — —	Lányi Edith

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Szólye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Támlászek 1 frt. Érkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Színházi látások a ruhatárnál kaphatók bérbe, ára 30 kr.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, decz. 30-án:

délután 3 órakor fél helyárral

KIS SZÖKEVÉNY.

Uj operette.

Este 7 órakor, rendes helyárral

Felhő Klári.

Népszinmü.

A szerző: ...

Dr. VUCSKICS GYULA.

A
„TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6 »

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkési hivatalok számára egyházhatósággal jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak } anyakönyve, diósgyőri
Egybekeltek } papíron.
Meholtak }
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betürendes mutatója.
Jegysek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezércikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Liliomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok. 3 korona.

Szent Halmok. 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László
nyomda részvénytársaság

elvéállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos áruk mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, körlevelek, falragaszok, hirdetmények, részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek, pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok, meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű hivatalos nyomtatványok, névjegyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések, levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkési hivatalok számára főhatósággal jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.	12. Bevételi } számadás-ívek.
2. Megtértek jegyzéke.	13. Kiadási } számadás-ívek.
3. Hitehagyottak jegyzéke.	14. Adósok jegyzéke.
4. Elvált házások jegyzéke.	15. Kereszteltek } anyakönyvi kivonata.
5. Szerződés szerinti vagy házasságok jegyzéke.	16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.	17. Meholtak }
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.	18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.	19. Iskolai jelentés.
9. Kereszteltek } anyakönyve, diósgyőri	20. Jelentés a templompénztár számadásairól.
10. Egybekeltek } papíron.	21. Kereszteltek } anyakönyvi másolata.
11. Meholtak }	22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
	23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.